

Forward Cottage – Moortelweg (2004/zn 01)

Op hetzelfde moment (11-15/01/2005) dat in Bikschote – Zuidschotestraat de vroegste oorlogsfeiten archeologisch aan bod kwamen, werden ook t.h.v. Forward Cottage oorlogsresten opgegraven (fig. 1). Ook daar sloegen het VIOE, AWA en het No Man's land Team de handen in elkaar.

Op een terrein, dat aansluit op 'Cross Roads', een zone die in 2003 archeologisch onderzocht is, werd toendertijd geofysisch onderzoek uitgevoerd. Door BACTEC International Ltd., Explosive Ordnance Disposal & Landmine Clearance werd magnetometrisch onderzoek gedaan (fig. 2). Een archeologische evaluatie van de resultaten leek dan ook geen slecht idee. Het werd een bevestiging over de hele lijn en een stimulans om hiermee door te gaan.

Door tijdsgebrek konden niet alle sporen volledig onderzocht worden. Toch werd duidelijk dat er drie elkaar oversnijdende loopgravenstelsels zijn aangetroffen.

De vroegste loopgraven kunnen gelinkt worden aan de 2de slag van Ieper in april 1915. Vanaf mei 1915 stabiliseerde het front zich ook hier, werden volwaardige loopgraven uitgebouwd en voortdurend aangepast. Van hieruit werd ook de aanval ingezet op 31 juli 1917 bij de 3de slag van Ieper (fig. 3 en 4).

De vroegste loopgraven waren haastig gegraven, onregelmatige greppels, die waren ontstaan door de oorspronkelijke mangaten met elkaar te verbinden. Ze zijn onderaan 55 à 60cm breed. Bij een coupe werd ook een telefoonkabel opgemerkt (fig. 5).

De eerste permanente loopgraven waren dieper. In de bodem lagen er dubbele loopplanken (*duckboards*) om de voeten droog te houden. Twee op elkaar gestapelde *duckboards* wijzen er duidelijk op dat de strijd tegen het water voortdurend het leven van de soldaten bemoeilijkte. Later werden de wanden van de loopgraven met kippengaas en planken verstevigd (fig. 6).

Een belangrijke verbetering doet eind 1916 zijn intrede. Op regelmatige afstand (50 à 70cm) werden houten profielen in de vorm van een omgekeerde hoofdletter A in de loopgraaf geplaatst. De *duckboards* werden op de middenstijl gelegd. Zo werd onder de loopplanken een ruimte gecreëerd om het water af te voeren. Achter de profielen werden metalen golfplaten ingeschoven, waardoor ook de wand van de loopgraaf werd gestabiliseerd. Dit leverde loopgraven op van 1m breed (fig. 7).

Op één bepaalde plaats sloot op de paradoszijde een *shelter* van 1 bij 2m op de loopgraaf aan. Aan de overzijde is op de loopgraaf een *firestep* uitgebouwd. Een rechthoekige uitstulping van de loopgraaf, die met zandzakjes is bekleed en 1 op 0,7m meet. Een opstapje voor de soldaten om de vijand onder vuur te nemen (fig. 8).

Vergelijkend onderzoek met luchtfoto's zal ongetwijfeld nog toelaten het grondplan, dat nu voorligt in verschillende fasen uiteen te halen.

De vondsten zijn zeer divers en kunnen in verschillende categorieën ondergebracht worden: bewapening (signaalpatronen, het micavizier van een *hypo* gashelm, zwaardbajonet), uitrusting (lieslaarzen of *trenchwaders*, schroefdobben van petroleumkannen, vest of *great coat*, kepie, handschoenen, olieflesje), eetgerei (lepel, *SRD* rumkruiken) en persoonlijke bezittingen (muntstukken, zakmes, scheerborstel, een vals gebit, polshorloge, ...).

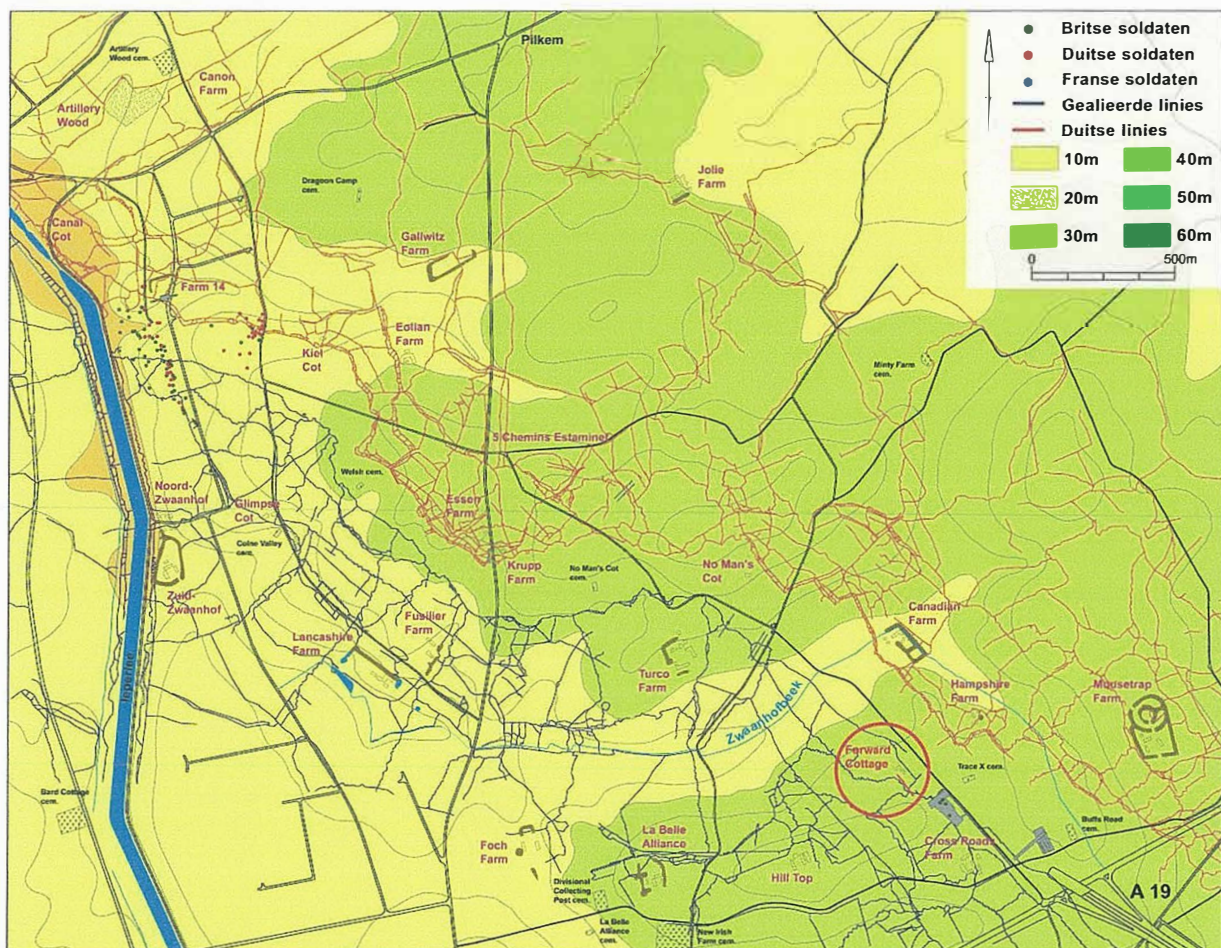

Fig. 1

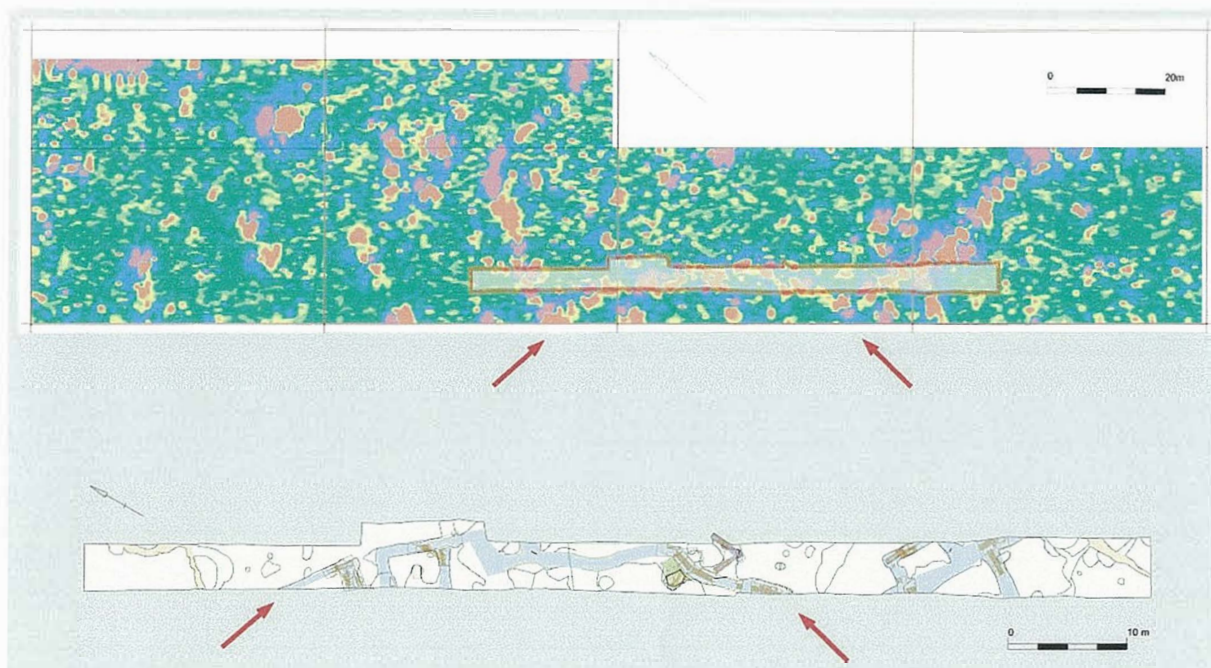

Fig. 2: Links: resultaten van het geofysisch onderzoek. Groen over blauw naar geel en rood. Steeds meer metaal; Rechts: Grondplan van het (gedeeltelijk) opgegraven gedeelte.

Fig. 3: Luchtfoto van 11-11-1915

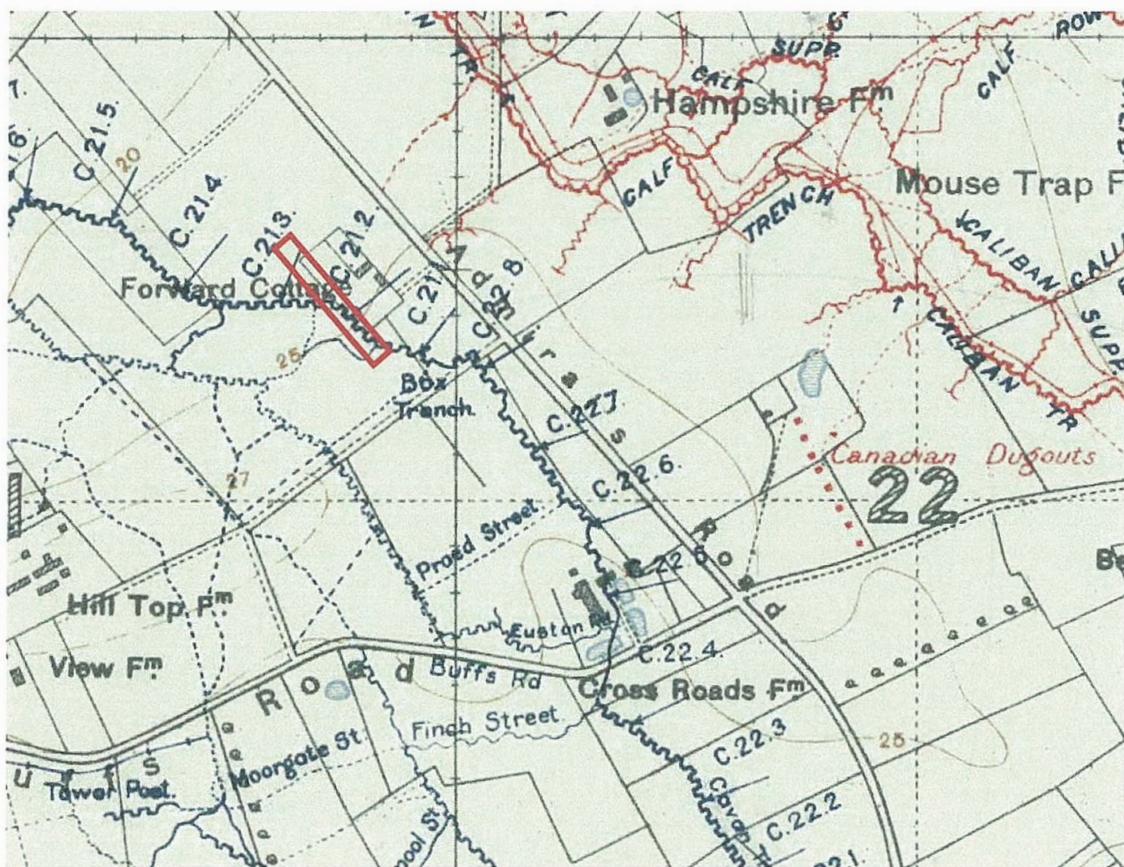

Fig. 4: Loopgravenkaart van 01-04-1917 (St. Julien)

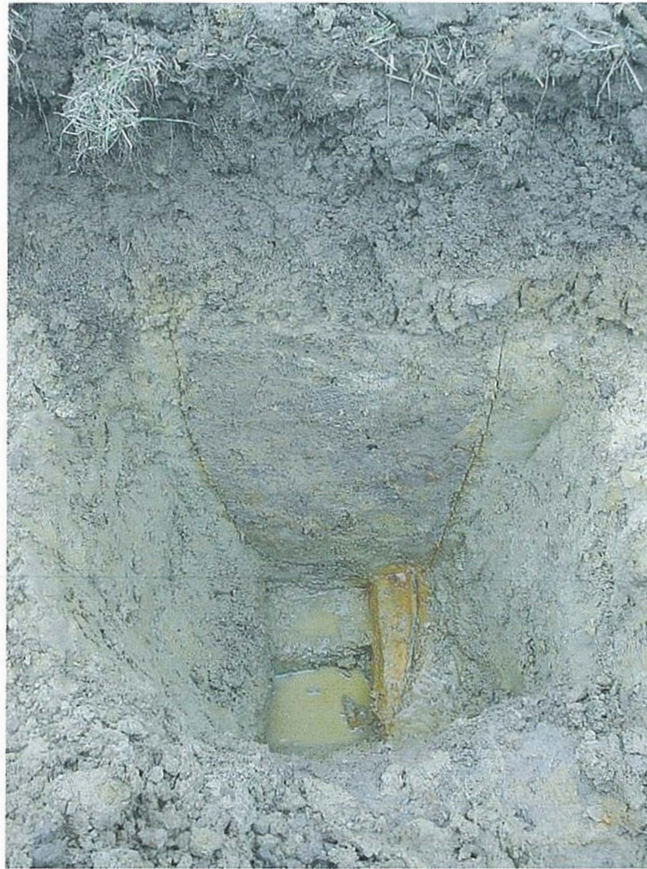

Fig. 5: Loopgraaf van het vroegste type

Fig. 6: In de strijd tegen het wassende water werden *duck boards* op elkaar gestapeld.

Fig. 7: Loopgraaf met A-frames tijdens de opgraving

Fig. 8: Loopgraaf met A-frames waarop (de onderkant van) een schuilplaats aansluit. Aan de overzijde (frontzijde) zijn de resten van een *firestep* zichtbaar.